

Seat No. : _____

AD-101

April-2022

M.Ed., Sem.- IV

B-110 : Educational Management in Secondary Education

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : (1) પ્રશ્ન ધ્યાનથી વાંચો અને માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો.

(2) જો પ્રશ્નમાં કોઈપણ પ્રકારની અયોગ્યતા જણાય, તો અંગ્રેજી માધ્યમને યોગ્ય ગણવું.

વિભાગ-1

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : (છમાંથી કોઈપણ ત્રણ) 21

- (1) શૈક્ષણિક આયોજન શું છે ? શૈક્ષણિક આયોજનના કોઈપણ છ મહત્વના મુદ્દા સમજાવો.
- (2) શાળા સંચાલનનો અર્થ જણાવો. શાળા સંચાલનના કોઈપણ ત્રણ મહત્વ અને ત્રણ આવશ્યકતાઓ લખો.
- (3) આદર્શ શાળા સંચાલન એટલે શું ? ભારતમાં શાળા સંચાલનના વિવિધ સ્વરૂપો સમજાવો.
- (4) માનવ સંસાધનનો અર્થ શું છે ? શાળામાં સાધન વ્યવસ્થાપનમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
- (5) સારા ઓરડાની વ્યવસ્થા માટે ચાર ચાવી જણાવી, વિદ્યાર્થીઓ માટે વર્ગખંડના કોઈપણ ત્રણ ધોરણો જણાવો.
- (6) શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી સંબંધ વિશે વિગતવાર વર્ણન કરો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 4

- (1) SDPનું પૂર્ણ સ્વરૂપ જણાવો.
- (2) કોણે જાહેર કરી કહ્યું હતું, “તે કાયદાકીય પરિષદની ટિપ્પણીઓ મુજબ અત્યાર સુધી વિદ્યાર્થીઓને એક સાથે બે ડિગ્રી પ્રાપ્ત કરવા દેવાના વિચારને સમર્થન આપતા નથી.” ?
- (3) 21મી સદીના શિક્ષકોની બે કુશળતા જણાવો.
- (4) નાણાકીય સંસાધનો એટલે શું ?

વિભાગ - 2

2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : (છમાંથી કોઈપણ ત્રણ) 21

- (1) શાળા નિરીક્ષણ અને મૂલ્યાંકન પ્રણાલીની સ્થાપનામાં સામેલ પગલાંઓનું વર્ણન કરો.
- (2) માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ દેખરેખના કોઈપણ સાત ઉદ્દેશો વિશે ચર્ચા કરો.
- (3) શાળાની નિરીક્ષણ અને મૂલ્યાંકન પ્રણાલીમાં સામેલ તમામ કર્મચારીઓની ભૂમિકાની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- (4) વર્ગખંડમાં અધ્યયન સંચાલક/વ્યવસ્થાપક તરીકે શિક્ષકની ભૂમિકા વિશે ચર્ચા કરો.
- (5) શાળાના આચાર્ય/મેનેજર તરીકે, તમે તમારી શાળામાં પ્રેરણા અને શિસ્તનું સંચાલન કેવી રીતે કરશો ? કોઈપણ સાત મુદ્દાની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- (6) વર્ગખંડના પર્યાવરણના મુખ્ય ઘટકો કયા છે જેનું સંચાલન કરવાની જરૂર છે ? કોઈપણ છની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 4

- (1) શાળાઓમાં દેખરેખ સંબંધિત માહિતી રેકોર્ડ કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવાતા દસ્તાવેજો અને અહેવાલોની યાદી બનાવો.
- (2) સંઘર્ષ વ્યવસ્થાપન શું છે ?
- (3) સામાન્ય રીતે શાળાઓમાં જોવા મળતી બે દેખરેખ પદ્ધતિઓનો ઉલ્લેખ કરો.
- (4) શિક્ષણ સંસાધનોના સંચાલનમાં વિદ્યાર્થીઓની ભૂમિકા શું છે ?

Seat No. : _____

AD-101

April-2022

M.Ed., Sem.- IV

B-110 : Educational Management in Secondary Education

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) Read carefully and answer accordingly.
(2) If there is any discrepancy in the question, then the English version will be considered as final.

SECTION – 1

1. (A) Answer the following questions (any **three** out of **six**) : **21**
- (1) What is educational planning ? Explain any six significance of educational planning.
  - (2) Explain the meaning of school management. Write down any three importance and three requirements of school management.
  - (3) What is ideal school management ? Explain the different forms of school management in India.
  - (4) What does human resource mean ? Explain the role of teacher in resource management in school.
  - (5) Reveal four keys to a good room arrangement. State any three classroom standards for students.
  - (6) Describe in detail about teacher and student relationship.
- (B) Answer any **2** of the following questions in short : **4**
- (1) State the full form of SDP.
  - (2) Who declared, “According to provisions of legal council, it does not support the idea of allowing students to pursue two degrees at a time.” ?
  - (3) State two skills of teachers of 21st century.
  - (4) What are Financial Resources ?

SECTION – 2

2. (A) Answer the following questions : (any **three** out of **six**) **21**

- (1) Describe the steps involved in setting up the school monitoring and evaluation systems.
- (2) Discuss any of the seven objectives of monitoring at the secondary school level.
- (3) Discuss in detail the role of all personnel involved in the school monitoring and evaluation system.
- (4) Discuss the role of a teacher as a facilitator/manager of classroom learning.
- (5) As a Principal/Manager of school, how would you manage motivation and discipline in your school ? Discuss any seven points in detail.
- (6) Which are the major components of the classroom environment which need to be managed ? Discuss any six in detail.

(B) Answer any **two** of the following questions in short : **4**

- (1) List the documents and reports used for recording monitoring related information in schools.
  - (2) What is Conflict Management ?
  - (3) Mention two monitoring practices usually observed in schools.
  - (4) What is the role of students in management of learning resources ?
-